

Groep 1 spreekt **Engels**

Twaalf basisscholen doen volgend schooljaar mee aan een experiment met tweetalig onderwijs. Een van die scholen is de openbare Violen school in Hilversum.

Staatssecretaris Sander Dekker van OCW gaf vorig jaar in zijn plan van aanpak 'Engels in het primair onderwijs' al een toelichting op de pilot. Vlak voor de zomervakantie stuurde hij het naar de Tweede Kamer. Volgens hem willen steeds meer basisscholen een deel van de het onderwijs in het Engels geven. De afgelopen jaren hebben bijna 1000 basisscholen met behulp van een opstartsubsidie daarmee ervaring opgedaan.

Een volgende stap is het experiment met tweetalige basisscholen. Dit houdt in dat bij wijze van proef het onderwijs voor 30 tot 50 procent in het Engels mag zijn. Duits of Frans zou in principe ook kunnen, maar daar blijkt, ook in de ge-

bieden aan de grens met Duitsland en met Franstalig België, geen interesse voor. De extra aandacht voor Engels in het basisonderwijs gaat volgens de staatssecretaris niet ten koste van de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen.

Vijf over negen

Directeur Yvonne Sneekes van de openbare Violen school in Hilversum vertelt dat amper vijf minuten nadat zij te horen had gekregen dat haar school was geselecteerd voor de pilot, de eerste geïnteresseerde ouder al aan de lijn hing. 'Dat was een journaliste van de NOS. Ze wilde er voor haar kind graag meer over weten.' De context van Hilversum, met

internationaal georiënteerde bedrijven en veel hoogopgeleide niet-Nederlandse ouders, sluit aan op het experiment. Ook twee andere basisscholen in Hilversum doen eraan mee, dus een kwart van de deelnemers aan het experiment is gevestigd in de mediastad.

Engelstalig onderwijs is voor de Violen school niet nieuw. De school heeft al sinds 1980 een internationale afdeling voor kinderen van expats. De strikte regels om tot die afdeling te worden toegelaten, maken het voor Nederlandse ouders over het algemeen onmogelijk om hun kind daar onderwijs te laten volgen. 'De laatste jaren merkten we dat steeds meer ouders in deze omgeving interesse hadden in de internationale school. We hadden daarom al het idee om een tweetalige afdeling op te richten, maar volgens de huidige wet- en regelgeving mag je maar 15 procent van het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands aanbieden. Nou ja, dat is natuurlijk niet echt tweetalig.'

De mogelijkheid om de Violen school aan te melden voor het experiment, kwam dan ook als geroepen. Toch was het voor Sneekes nog afwachten of haar school zou worden geselecteerd. 'Een informatiebijeenkomst in Utrecht voor basisscholen en hun besturen was drukbezocht. Nadat we ons bij het Europees Platform hadden aangemeld en in november het selectiegesprek hadden gehad, was het spannend. Op woensdag 8 januari klokslag negen uur kregen we de mail waarin stond dat we in de pilot zaten.'

'Ongewenst experiment'

'Het geld dat wordt uitgetrokken om docenten in het Engels te kunnen laten geven, kan beter besteed worden.' Dat vindt auteur en oud-hoogleraar Nederlands als tweede taal René Appel.

Appel reageerde op 13 januari in de Volkskrant op de proef met tweetalig onderwijs in Nederlands en Engels in twaalf basisscholen. Hij ziet in de nadruk op Engels 'een reële dreiging voor het Nederlands als cultuurtaal'. Bovendien zet hij vraagtekens bij het experiment, omdat de resultaten van eerdere vergelijkbare initiatieven in het buitenland niet onverdeeld positief zouden zijn geweest.

Een kritiekpunt van Appel is dat er 'wordt gestart met een experiment voor tweetalige scholen terwijl er voortdurend klachten zijn over het peil van het onderwijs in het algemeen'. Dat zou voor een groot deel te wijten zijn aan het niveau van de leerkrachten, schrijft hij. 'In plaats van daar iets aan te doen, verlegt de staatssecretaris de aandacht naar iets anders: de tweetalige school, vooralsnog vooral een hip, eigentijds experiment, dat uiteraard geld gaat kosten.'

Kleuters in groep 1 praten op de pilotschool voortaan 30 tot 50 procent van de tijd in het Engels.

Flexibel mee omgaan

De pilot begint volgend schooljaar in groep 1. Het is dus niet zo dat het tweetalig onderwijs direct in de hele school wordt ingevoerd. 'Als die groep 1 een groep 3 wordt, voorzien we een hobbeltje, omdat dan het leesonderwijs in het Nederlands begint. We moeten uitvinden of alle leerlingen de capaciteiten hebben om Nederlands en Engels op te nemen, zonder dat het startende lees-

proces wordt verstoord. Misschien dat we dan het Engelstalige onderwijs wat terugschroeven. We kunnen er flexibel mee omgaan. Voor de pilot is afgesproken dat het 30 tot 50 procent kan zijn. Voordeel van het experiment is dat we het met zijn twaalfen doen onder begeleiding van het Europees Platform en het ministerie van Onderwijs. We hoeven niet in ons eentje het wiel uit te vinden.'

'Mogen alleen native speakers lesgeven?'

Leerdoelen en personeelsbeleid

De leerdoelen worden nog ontwikkeld. Aan het einde van de pilotperiode in 2019 moeten die bekend zijn. Ook de schoolorganisatorische eisen liggen nog niet vast. Een belangrijk onderdeel daarvan is het personeelsbeleid. Moeten er alleen native speakers lesgeven in het Engels of mogen dat ook leraren zijn voor wie Engels niet de moedertaal is?

Voor het aantrekken van native speakers kan Sneekes gebruikmaken van de expertise die er op dit gebied al is bij de internationale afdeling. 'Goede Engelstalige leraren in het buitenland die in Nederland willen werken, zijn er niet zo veel. Als ze van buiten de Europese Unie komen, moet je een werkvergunning voor ze regelen, maar gelukkig kan ik wat dat betreft terugvallen op mijn collega van de internationale school.'

De financiële kant van de zaak is minstens zo belangrijk. De 10.000 euro subsidie die de school krijgt, is niet voldoende, rekent Sneekes voor. 'De groep 1 waar we volgend jaar mee beginnen, krijgt een coördinator. Normaal gesproken hebben we één coördinator op 25 leerlingen, maar het tweetalige groepje krijgt maximaal 20 leerlingen. Daar komt bij dat er voor één dagdeel een intern begeleider komt. Normaal gesproken heb je die voor 50 leerlingen, nu dus voor 20. Dat scheelt! En er komt nog wat extra administratieve ondersteuning om de hoek kijken, bijvoorbeeld voor de vrijwillige ouderbijdrage. Die zal hoger zijn dan de bijdrage die ouders nu betalen, maar we weten nog niet hoe hoog. Belangrijk is dat ons bestuur voor de pilot garant staat.' <